

Mélyebben megismerni a természetet

Néhány korábbi média- és klímaguru ökológiailag máris megtért: Michael Moore (a Fabrenheit 9/11 producere) például közzétette a biomassza- és a napenergia családöt leleplező dokumentumfilmjét.

Magyar Hírlap, 2020. szeptember 9.

A Magyar Hírlap augusztus 4-i számában Lóránt Károly közgazdász, a Nemzeti Fórum tanácsadója megkérdőjelezte a Kormányközi Klímaváltozási Testület (IPCC) néhány állítását. Ezzel összefüggésben „gazdasági programmá kinövő propaganda”-ként jellemezte az Európai Unió klímapolitikáját, nevezetesen az antropogén szén-dioxid-kibocsátás zéróra csökkentésének szándékát, és előre vetítette annak biztos bukását. Zlinszky János, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem docense az IPCC nézetét megfogalmazó szeptember 4-i ellenvéleményében elutasította Lóránt Károly módszerét és stílusát. Egyúttal kifejezte egy „higgadt, személyeskedéstől mentes, tudásalapú és a hosszú távú közjót célzó politikai diskurzus” iránti óháját, „mind a kereszténydemokrata politikai közösségen belül, mind a politikai táborok között”.

Lóránt Károly itt-ott valóban pontatlanul fogalmazott, és az érvek egy része csakugyan érzelmi, de érzelmi ráhatással Zlinszky János is élt. Hozzászólásomban Zlinszky János írásának menetét, módszerét és stílusát követve arra igyekszem rámutatni, hogy a lényegi kérdéseket bizony ő látja rosszul.

A vita kiinduló kérdése: 2050-re lecsökkenthető-e zéróra az antropogén szén-dioxid-kibocsátás? Ha a száz százalék megújuló energia fizikai megvalósíthatóságáról szóló kérdésváltozatot tesszük fel, a reális tudomány mentén egyszavas válasz adható: nem. A szél- és naperőművek energiájával még egyetlen szél- és egyetlen naperőművet sem állítottak elő, és ez a jövőben sem fog menni. Az efféle berendezések megépítése (és részben a működtetése) ugyanis hatékony, azaz nagy energiasűrűségű energiatípusokat igényel. A mai választékot a szén, a kőolaj, a földgáz és az atomenergia jelenti, továbbá – egyedüli megújulóként – a vízenergia. Tekintettel az úgynevezett megújuló energiatípusok sajátos igényeire (különleges anyagok, hatalmas területek és emellett kis energiasűrűségűek), a megújuló arányát (amelyet ízlés szerint lehet kívánatosnak, optimálisnak vagy „még elviselhetőnek” nevezni) a legtöbbször valahol húsz százalék körülire becsülik.

A száz százalék megújuló energia célkitűzése a középkor szintjére való visszazuhanással lenne egyenértékű. A zéró szén-dioxid-kibocsátás ambíciója pedig csak szén-dioxid-mentes, ugyanakkor hatékony (nukleáris) energiák elterjesztésével lenne megvalósítható. E pontnál érdemes emlékeztetnünk a vésni az iparosítás előtti Magyarország környezeti állapotán kesergő Széchenyi István – R. Várkonyi Ágnes által többször idézett – mondását: „Hadd éljenek a fák, hadd jöjjön napvilágra a kőszén!” Széchenyi a nagy energiasűrűségű energiatípusok természetkímélő szerepére mutatott rá.

Nyilvánvaló, hogy a természetbe történő beavatkozásban önmérsékletet lenne illő tanúsítani. Az energia- és a természetpolitikát össze kell, és nem könnyen, de össze is lehet egyeztetni. Az energiapolitika totális alárendelése a klímapolitikának azonban észszerűtlen, pazarló, tudományosan pedig igen vitatott, véleményem szerint alaptalan. A klíma- és energiapolitika összekapcsolásának motivációját egy meteorológus akadémikus (Czelnai Rudolf) 2011-ben ekként látta: „Machiavellitől tudhatjuk, hogy a sikeres politika titka az, hogy a ráció mellett (ami fontos) szükség van valamilyen maszlagra is a tömegek számára (mert a rációra a tömegek ritkán vevők). No mármint, ha az energiaügy a ráció, és azt a klímaügy mögé eldugják, akkor ez azt jelenti, hogy a klímaügyet maszlagnak tekintik. Ez megnyitotta a baromfiudvar kapuját a rókák előtt... Így a politika mögé bújva, beindult az évezred talán legnagyobb üzlete: a klímabiznisz.”

A ma uralkodó – Zlinszky János által is képviselt – nézet szerint az emberi szén-dioxid-kibocsátást a bolygó felmelegedésének megelőzése érdekében vissza kell fogni. Azt feltételezik ugyanis, hogy: 1. a légköri szén-dioxid-koncentráció az antropogén szén-dioxid-kibocsátás

következtében nő; 2. a földi üvegházhatás fokozódásának elsődleges okozója a légköri szén-dioxid-koncentráció növekedése; 3. az észlelt felmelegedés elsődleges oka a földi üvegházhatás fokozódása. Mindhárom feltételezés eléggé vitatható:

1. Egyáltalán nem biztos, hogy a légköri szén-dioxid-koncentráció az ember miatt növekszik. Tény, hogy a légkörben a szén-dioxid-tartalom mindössze négy-öt százalékban antropogén eredetű. A túlnyomó rész közvetlenül a természet által (óceánokból, szárazföldekről, a bioszférából) kerül a légkörbe. Az idei első fél évben a fosszilis energjafelhasználás (tehát az antropogén szén-dioxid-kibocsátás) globálisan körülbelül tíz százalékkal csökkent, a légköri szén-dioxid-koncentráció mégis megdöntötte az eddigi (napi, heti és havi) rekordokat. A Manua Loa-i NOAA obszervatóriumban 2020. június 1-jén 418,32 ppm napi szén-dioxid-koncentrációt mértek, és e cikk írásának napján is magasabb volt a szén-dioxid-koncentráció, mint amennyit egy évvel ezelőtt mértek (2020. szeptember 5-én 411,36 ppm-et, 2019. szeptember 5-én 408,54 ppm-et).

2. Azokat az Arrhenius-féle számításokat, amelyek szerint a légköri szén-dioxid-tartalom megduplázódása 5 Celsius-fokos hőmérséklet-emelkedést jelentene, messze túlhaladta az idő. (Arrheniusszal már Milankovics sem értett egyet.) A légköri szén-dioxid-tartalom megkétszereződésére IPCC-közeli kutatók (Sherwood et al.) legújabban 2,3–4,5 Celsius-fokos hőmérséklet-emelkedési (klímaérzékenységi) intervallumot valószínűsítene. A legújabb felhődinamikai, aeroszol-, óceáni elnyelőképességi felfedezések fényében valószínűleg még tovább kell engednie az IPCC-nek. A valóságos szén-dioxid-klímaérzékenység – amint az Atmospheric and Oceanic Physics friss cikkében William Happer levezette – inkább 1–1,5 Celsius-fok körül lehet.

3. A tudományban teljesen természetes dolog, hogy bonyolult jelenségek magyarázatára egymással versengő hipotéziseket állítanak fel. Az IPCC az éghajlatváltozás jelenségeinek összességét a szén-dioxid-üvegházhatás által kiváltott pozitív visszacsatolások sorozataként értelmezi. Elvi probléma azonban, hogy a saját szemléletétől eltérő tudományos megközelítésekről az IPCC nem akar tudomást venni. Pedig az emberi képzeletet felülmúló és az emberi természetbefolyásoló képességet nagyságrendekkel meghaladó, jórészt ismeretlen (töredékesen ismert, nehezen megfogható) természeti erők kisebb-nagyobb időközökkel jelentkező dinamikus változásai mindig is játékszerként változtatták a Föld éghajlatát. Ha vesszük a fáradságot, egymással is versengő hipotézisek teljes spektrumát találjuk a szakirodalomban. Az egyik ilyen – túlzóan fatalista – nézet szerint a Nap körülbelül tizenkétezer évenkénti szuperkitörései (mikronóvák) mindent felülírnak.

A mértéktartó hipotézisek szinte mindegyikében szerepet játszik a kozmikus környezet, a Nap, az űridőjárás, a földi gravitációs, mágneses és elektromos tér, illetve mindezek – és jó néhány további tényező – kölcsönhatása.

A Föld pályaelem-változásainak hatására bekövetkező éghajlatváltozásokat leíró Milankovics–Bacsák-elmélettel kapcsolatos meglepő tudományos eredmény például, hogy azt a hatásmechanizmust, amelyet Bacsák György (1870–1970) már nyolcvan éve javasolt (a földrajzi szélességi besugárzási gradiens változásainak figyelembe vételét), nemcsak a több tízezer éves periódustartományban, hanem a néhány éves, sőt egy éven belüli változásokban is megtalálták. Ez az effektus csak egyike és nem a legfontosabbika az örökös klímaváltoztató természeti erőknek. Egy évtizede francia geofizikusok úgy találták, hogy a naptevékenység még a Föld forgásidejét is befolyásolja. Ki gondolta volna, hogy a földforgásidő-anomália lehet az egyik legrobosztusabb klímaindikátor?

Abból, hogy egy szélsőséges időjárási esemény károkat okoz, nem következik, hogy az emberi szén-dioxid-kibocsátásnak köze lenne hozzá. Klímaváltozási jelenségnek kikiáltott, „szélsőséges” időjárási eseményekről egymás után derül ki föld- és/vagy napfizikai eredetük: a sarkvidéki időjárási anomáliák tekintélyes részét vulkáni jelenségek okozzák, az Amerikai Geofizikai Egyesület (AGU) néhány hónap múlva a 2017. szeptemberi hurrikánok naptevékenység-eredetének kérdését tűzi napirendre.

Be kell látni, hogy a klímatudományt nem lehet a jelenlegi IPCC-tudományra leszűkíteni. A természettudományban tekintély és konszenzus nincs, kizárólag az igazság keresésének van jogosultsága.

A kutatók közötti vita a kutatás szükségszerű velejárója. A viták lefolytatásának elengedhetetlen előfeltétele, hogy precíz és egyértelmű definíciókat használjunk. Nos, az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményében (UNFCCC, United Nations Framework Convention on Climate Change, 1992) az éghajlatváltozás (climate change) fogalmát a tudománnyal össze nem egyeztethető módon eltorzították, hiszen a természet által okozott klímaváltozásokat egyszerűen kizárták az éghajlatváltozás fogalmából. „Éghajlatváltozás jelenti az éghajlat megváltozását, amely közvetlenül vagy közvetve a globális légkör összetételét módosító emberi tevékenységnek tudható be, és amely az összehasonlítható időtartamokon belül megfigyelt természetes éghajlati változékonyságon túli járulékos változásként jelentkezik.” (Forrás: Az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény kihirdetéséről szóló 1995. évi LXXXII. törvény 1. cikkelye). Azóta (1992–1995 óta) soha nem lehet tudni, hogy ki, mikor és mit ért klímaváltozás alatt. A kettős értelmezésre az IPCC is felhívja a figyelmet. A kutatók körében az IPCC jobbjára a hagyományos meghatározást használja, de hivatalos (1998-ban megszületett) vezérelvükben („az ember okozta éghajlatváltozás kockázatai tudományos alapjainak megismerése”) egyértelműen az UNFCCC-definíciót követik.

A tudomány útjába tett mesterséges akadályon úgy léphetünk át, ha a komplex éghajlati rendszer végkimenetén észlelt jelenségeket természetes és antropogén hatások eredőjének tekintjük. Az antropogén hatás jellegét és mértékét még csak megbecsülni sem tudjuk mindaddig, amíg a minket körülvevő természet (a nagybetűs Föld) különféle egyedi és ismétlődő változásait kellő mélységben meg nem ismerjük. Vajon kik a Galileik manapság? Azok, akik szerint sok még a kutatóvaló, vagy azok, akik szerint a tudományos háttér már tisztázott?

Végül néhány gondolat a Zlinszky János által említett tudományon kívüli (személyi, civil, lelki, egyházi) vonatkozásokról. Elektromágneses geofizika mellett két évtizede foglalkozom globális környezeti kérdésekkel, változó intenzitással. A szén-dioxid-hipotézis megalapozatlan túlhangsúlyozása kezdettől fogva feltűnt. Al Gore és az IPCC 2007. évi Nobel-békedíjának a világ előtt tudományos díjként történő beállítása sokaknak felnyitotta a szemét. Tíz-tizenkét éve állt össze bennem a kép a globális környezeti alapkérdések összefüggésrendszeréről: a klíma csak egyike a környezeti problémáknak, és nem is a legfontosabbika. Majd keserű felismerés volt rájönni arra, hogy az egész környezettudományt (a környezeti elemek kiválasztását és a klímatudományt bizonyosan, de sejtésem szerint az ökológiát is) évtizedek óta ugyanaz a globalista kör irányítja. Szellemi vezetőjük a kanadai Maurice Strong (1929–2015), az ENSZ Környezeti Program (UNEP) első ügyvezetője volt. Ő építette ki a zöldszervezetek globális hálózatát. Teljesen természetes, hogy igyekeztek az egyházakat is megnyerni. Az „ökológiai megtérés” ennek a munkának a márkaterméke. Egyszerű, jelző nélküli megtérésre lenne inkább szükség. Nem új világrendet kell szorgalmazni, hanem visszatalálni a józan észhez, a teremtett természethez és egymáshoz.

Jó hír, hogy néhány korábbi média- és klímaguru ökológiailag máris megtért: Michael Moore (a Fahrenheit 9/11 producere) közzétette a biomassza- és a napenergia csalóit leleplező dokumentumfilmjét (Planet of Humans); a Time magazin korábbi „Környezeti Hőse” (Michael Schnellenberger) Apocalypse Never című könyvének bemutatója alkalmából a környezetizmus vétkei miatt nyilvános bűnbánatot tartott. A kanadai Albertában pedig díjra jelölték a Global Warning című dokumentumfilmet. Ez egy olyan helyszínről (a kanadai Calgaryból) ad döbbenetes beszámolót, ahol már győzött a klímapolitikának totálisan alárendelt energiapolitika.

Szarka László Csaba

Lóránt Károly cikke: A szén-dioxid csata (Magyar Hírlap, 2020. augusztus 4. <https://www.magyarhirlap.hu/velemen/20200804-a-szen-dioxid-csata>)

Zlinszky János cikke: Már megint ez a Galilei? (Magyar Hírlap, 2020. szeptember 4., <https://www.magyarhirlap.hu/velemen/20200904-mar-megint-ez-a-galilei>)